

KRIMINAALMENETLUSE OSALISE LÕPETAMISE MÄÄRUS

Koostamise kuupäev ja koht: 23.09.2025, Tartu
Koostaja ametinimetus ja nimi: Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör Daniel Toom
Kriminaalasja number: 22221000025
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 209 lg 2 p 3, 4 - § 25 lg 4 - § 22 lg 3
Kahtlustatava nimi (isikukood): XXX (XXX)
Kuriteo toimepanemise aeg: 2022. aasta

XXX on esitatud kahtlustus KarS § 209 lg 2 p 3, 4 järgi, mis seisnes selles, et ta töötas XXX kuuluvas XXX prügilas kaaluoperaatorina, kelle tööülesandeks oli registreerida ja kaaluda prügilas kasutusel olevas kaaluprogrammis prügila territooriumile saabunud sõidukid ning teha kindlaks sõidukitega prügilasse toodud jäätmete liik ja kogused. Prügilasse tulles peab sõiduk sõitma kaalule, kus operaator fikseerib sõiduki kaalu koos jäätmetega. Pärast jäätmete mahalaadimist prügilas, peab sõiduk uuesti sõitma kaalule, kus operaator tuvastab sõiduki kaalu ilma jäätmeteta ning seeläbi kaaluprogramm arvutab jäätmete netokaalu. Jäätmete kaal on vajalik tuvastada jäätmeseaduses (edaspidi JäätS-s) sätestatud kohustuste järgimiseks ning samuti keskkonnatasude seaduses (edaspidi KeTS-s) sätestatud jäätmete deklareerimiseks ning keskkonnatasude (saastetasude) maksmiseks. XXX juhtivtöötaja (tegevdirektor) XXX järgis jäätmete kogustega manipuleerimisel XXX korraldusi, kes oli osaühingu tegelik omanik, juht ja kasusaaja. XXX andis vähemalt 2022. aastal teadlikult prügila kahele operaatorile XXX ja XXX (edaspidi kaaluoperaatorid) teatud prügiautode puhul vahetult suulisi korraldusi, kas jätta kaaluprogrammis jäätmekoormad üldse kajastamata või jäätmekoormate registreerimisel teostada kaaluprogrammis manipulatsioone koormate tegeliku kaaluga, mille tulemusel vähendada jäätmekoormate kaalu ca 50% võrra. Kaaluoperaatorid järgisid vahetute juhtide ebaseaduslikke korraldusi ning teadlikult jätsid kaaluprogrammis jäätmekoormad registreerimata või muutsid programmis käsitsi prügilasse toodud jäätmete netokaalu suurust. Kaaluoperaatorid olid teadlikud, et nende poolt kaaluprogrammis jäätmekoormate kajastamata jätmisega või sisestatud valeandmetega aitavad nad kaasa XXX poolt Keskkonnaametile keskkonnatasude deklaratsioonide esitamisega ja nende koguste kohta ebaõigete andmete esitamisele, mis täitis eesmärgi jätta äriühingu poolt seaduses ette nähtud saastetasud maksmata. XXX töötav keskkonnaspetsialist XXX, olles teadlik, et kaaluprogrammis on 2022. aasta jäätmete kogustega osaliselt manipuleeritud, kasutas sellest hoolimata kaaluprogrammis olevaid andmeid ning koondas teadlikult tegelikkusele mittevastavad andmed ning sisestas need XXX nimel Keskkonnaameti infosüsteemi XXX keskkonnatasu deklaratsioonidesse, mille näol oli tegemist XXX poolt KeTS § 33⁴ lg 1 alusel deklaratsioonide esitamisega Keskkonnaametile. XXX oli teadlik, et tema käitumise tulemusel viiakse Keskkonnaamet XXX huvides eksimusse ja seeläbi saab äriühing jätta Keskkonnaametile tasumata seaduses ettenähtud keskkonnatasu deklareerimata jäätmete ulatuses. Kokku jättis XXX teadlikult deklareerimata 2022. aasta kohta jäätmeid, mille saastetasu moodustab kokku 1 510 066,93 eurot. XXX tegu jäi lõpule viimata, kuna Keskkonnaamet sai teadlikuks XXX poolt deklareerimata jäetud jäätmete ladustamisest ning esitas avalik-õigusliku nõudeavalduse. Kuivõrd kannatanu ei ole ilma jäänud varast ehk nõudeõigusest ning avalik-õiguslik nõudeõigus on õiguslikult realiseeritav, siis ei ole kannatanul saldopõhimõtte kohaselt tekkinud kahju.

Prokuratuur leiab, et XXX suhtes on võimalik kriminaalasi lõpetada KarS § 202 korras. Ette heidetav KarS § 209 lg 2 p 3, 4 on teise astme kuritegu ning XXX on kaasaaitaja ehk osavõtja rollis. Käesoleval juhul ei ole prokuratuuri hinnangul XXX teopanust arvestades tema süü suur, kuivõrd kriminaalasjas kogutud tõenditest ilmneb, et tema tegevus oli ajendatud vahetute juhtide korraldustest. XXX on kohtueelses menetluses aidanud kaasa kriminaalasja lahendamisele. Prokuratuuri hinnangul puudub ka XXX teo osas avalik menetlushuvi, kuna üldpreventiivsed eesmärgid kõnealuse kuriteo osas saavutatakse eelkõige kuriteo kaastäideviijate süüdimõistmisega. Kuivõrd tegu on toime pandud kaastäideviimise näol, siis tuvastatakse teo seadusvastasus vähemalt kaastäideviijate süüdimõistva kohtuotsuse näol, arvestades asjaolu, et kaastäideviijad on sõlminud prokuratuuriga kokkulepped. Eripreventiivne eesmärk on prokuratuuri hinnangul võimalik XXX suhtes saavutada ka kriminaalasja lõpetamisega KrMS § 202 alusel. Kriminaalmenetluse esemeks oleva XXX teopanuseks oleva teo toimepanemise viis ja olemus ei ole sedavõrd erakordne, et menetluse lõpetamise korral kannataks tugevalt ühiskonna usk õiguse kehtivusse. Arvestades eri- ja üldpreventiivseid kaalutlusi, puudub prokuratuuri hinnangul avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-st 202 ja §-st 206, prokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 22221000025 menetlus XXX suhtes.
2. XXX määratud kohustuse liik ja tähtaeg:

2.1. KrMS § 202 lg 2 p 2 alusel maksta riigituludesse kindel summa 500 eurot tähtjaks 12.01.2026.

Kahtlustatavale on selgitatud, et KrMS § 202 lg 6 kohaselt määrusega kahtlustatavale pandud kohustuste nõuetekohase täitmata jätmise tagajärjeks võib olla kriminaalmenetluse uuendamine ja kriminaalkaristuse kohaldamine.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: puuduvad.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: jäävad kriminaalasja juurde, mis otsustatakse lõplahendis.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtueksperitiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmed puuduvad.
6. Kriminaalmenetluse kulud: menetluskulud puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata anda kahtlustatavale XXX ja edastada kannatanule Keskkonnaametile.
8. Kui isiku suhtes lõpetatakse kriminaalmenetlus KrMS § 199 lõike 1 punkti 1, 2 või 5 alusel, võib ta vastavalt süüteo menetluses tekitatud kahju hüvitamise seaduse (edaspidi SKHS) § 14 lõigetele 2 ja 3 esitada menetluse lõpetanud prokuratuurile taotluse kahju hüvitamiseks kuue kuu jooksul arvates päevast, kui ta sai teada või pidi teada saada prokuratuuri või uurimisasutuse määrusest, mille alusel tekkis õigus nõuda kahju hüvitamist. Isikul on õigus nõuda kahju hüvitamist, kui kahju on tekitatud SKHS § 5 lõike 1 punktides 1-6 (vahistamisega; kahtlustatavana kinnipidamisega; elukohast lahkumise keeluga; ametist kõrvaldamisega; vara arestimise või äravõtmisega; ebamõistliku menetlusajaga) või § 6 lõikes 1 (teistmise tõttu uuendatud kriminaalasja uue arutamise tulemusel mõistetakse isikule varasemaga võrreldes kergem karistus, isik mõistetakse õigeks või isiku suhtes lõpetatakse kriminaalmenetlus KrMS § 199 lõike 1 punkti 1, 2 või 5 kohaselt) sätestatud alustel. Taotluses tuleb välja tuua kõik SKHS § 12 punktides 1-10 märgitud asjaolud (Vt <https://www.riigiteataja.ee/akt/SKHS>).
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

10. Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.
11. Toimingus osaleb tõlk, kes on KrMS § 161 lõike 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud, et oma ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS § de 318 ja 321 järgi.

allkirjastatud digitaalselt
Inga Kaljus

Mulle on minu emakeeles selgitatud minu õigust kaitsja abile, kuid ma ei soovi käesoleva menetlustoimingu juurde kaitsjat. Olen määruse koopia kätte saanud, mulle on selgitatud minu emakeeles määruse sisu ning tagajärgi ning olen menetluse lõpetamise ja mulle määratud kohustustega nõus.

allkirjastatud digitaalselt
XXX

allkirjastatud digitaalselt
prokurör
Daniel Toom